

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a Mgr. Jana Čížka ve věci

žalobce: **M-KOVO, s. r. o.**
sídlem Rantířov 143
zastoupeného advokátem JUDr. Radkem Ondrušem
sídlem Bubeníčкова 42, Brno

proti
žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**
sídlem Žižkova 1882/57, Jihlava

za účasti: obec Rantířov
sídlem Rantířov 78
zastoupené advokátem Mgr. Petrem Šmídem
sídlem Dvořákova 1927/5, Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 12. 2022, čj. KUJI 101103/2022

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Účastníci řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobce je povinen zaplatit osobě zúčastněné na řízení náhradu nákladů řízení, které činí 6 800 Kč, k rukám jejího zástupce Mgr. Petra Šmída, advokáta, a to do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Magistrát města Jihlavy (dále též „magistrát“) povolil obci Rantířov rozhodnutím ze dne 5. 8. 2022, čj. MMJ/OŽP/136401/2022-SaZ, vypouštění odpadních vod do vod povrchových za účelem jejich likvidace (výrok I.) a současně vydal stavební povolení ke stavbě vodního díla „Obec Rantířov, okres Jihlava – splašková kanalizace + ČOV“ (výrok II.). Ve výrocích III. až VI. pak magistrát stanovil další podmínky stavby.
2. Odvolání žalobce proti citovanému rozhodnutí zamítl žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví (dále též „odvolací rozhodnutí“ nebo „napadené rozhodnutí“), přičemž odvolání proti vypouštění odpadních vod zamítl žalovaný pro nepřipustnost, zatímco odvolání proti stavbě vodního díla zamítl pro nedůvodnost. Proti napadenému rozhodnutí brojí žalobce u Krajského soudu v Brně žalobou podanou dne 21. 2. 2023.

II. Argumentace žalobce

3. Žalobce navrhuje napadené rozhodnutí zrušit, neboť je nezákonné a nepřezkoumatelné. Nepřezkoumatelnost zakládá v první řadě to, že magistrát odůvodnil dva samostatné výroky prvostupňového rozhodnutí jedním odůvodněním, takže není zřejmé, jaká část odůvodnění směřuje k jakému ze dvou výroků. Ve společném řízení musí být každé rozhodnutí odůvodněno zvlášť, aby bylo zřejmé, jak správní orgán rozhodl. Ustanovení § 140 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, neumožňuje výjimku. Na tuto námitku adekvátně nereagoval ani žalovaný.
4. Žalovaný dále vyhodnotil špatně žalobcovu účast v řízení o povolení k vypouštění odpadních vod, proto nesprávně vyhodnotil žalobcovu odvolání jako nepřipustné. Žalovaný ale vůbec neuvádí, proč není žalobce účastníkem tohoto řízení. Žalobce je naopak toho názoru, že účastníkem vodoprávního řízení byl s ohledem na ochranu veřejného zájmu. V té souvislosti nutno dodat, že podle § 9 odst. 5 stavebního zákona lze povolení k nakládání s vodami vydat jen současně se stavebním povolením k vodnímu dílu ve společném řízení. Tyto dva výroky se vzájemně podmiňují. Navíc judikatura dovodila, že cítil-li se osoba účastníkem řízení na základě dotčení svých práv rozhodnutím, pak je nositelkou aktivní žalobní legitimace (nález Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 22/17). Žalovaný neprokázal opak. V případě spojení řízení tedy platí, že je účastník řízení účastníkem „celého“ spojeného řízení.
5. Magistrát podklady pro vydání rozhodnutí vyčerpávajícím způsobem vyčetl, ale neuvedl, které skutečnosti dovozuje ze kterých podkladů. Poskytl pouze paušální odůvodnění. Žalovaný pak pochybení magistrátu posvětil a s částí žalobcovy argumentace se vůbec nevypořádal. Magistrát *de facto* provedl souhrnné zjištění, které je však nepřipustné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2020, čj. 8 As 327/2018-45).
6. Obdobným deficitem trpí odůvodnění prvostupňového rozhodnutí i ve vztahu ke splnění podmínek v § 111 stavebního zákona. Dané ustanovení upravuje hlediska, podle kterých má stavební úřad posuzovat předložený záměr. Z těchto hledisek však magistrát neposuzoval nic a odbyl to pouze paušálním konstatováním.
7. Nejenže magistrát podklady pouze vyčetl, neprovedl též dokazování listinami podle § 51 a § 53 odst. 4 správního řádu. Na absentující dokazování nemá vliv, že se žalobce mohl s podklady pro vydání rozhodnutí seznámit. V přestupkových řízeních je dnes běžné, že se

dokazuje též listinami. Stavební úřady to však stále ignorují. Navíc neprovedl ani dokazování mimo ústní jednání dle § 51 odst. 1 a 2 správního řádu. Žalobci tak neumožnil činit v řízení procesní návrhy či navrhopvat důkazy. V rámci dokazování pak žalobce kritizuje též neprovedení ústního jednání a místního šetření.

8. Část stavebního záměru je umísťována na pozemku ve vlastnictví žalobce (ten ovšem žalobce v žalobě nijak neidentifikuje, např. parcelním číslem), který však obci Rantířov nedal souhlas nutný k vydání územního rozhodnutí [§ 86 odst. 2 písm. a) stavebního zákona]. Umísťovaná stavba hrubě narušuje pokojné užívání žalobcova pozemku a může mít vliv na jeho podnikatelské aktivity. Žalobce v této souvislosti připomíná, že obec Rantířov brání zase jemu svými opravnými prostředky v dosažení dodatečného stavebního povolení na obdobnou stavbu umístěnou v jeho vlastním areálu, konkrétně neutralizační jednotku k jeho stávajícímu výrobnímu zařízení (jde o linku alkalického zinkování a černění, jak je soudu známo z jeho úřední činnosti).
9. Žalobce též připomíná, že podle něj navržená kanalizace nepostačuje kapacitám nutným pro budoucí rozvoj obce, takže ti, kteří postaví dříve, budou zvýhodněni oproti těm, kteří by chtěli stavět později.

III. Argumentace žalovaného

10. Žalovaný navrhuje podanou žalobu zamítnout a odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Dodává, že okruh účastníků vodoprávního řízení je dán v § 115 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, a žalobce jím není. Žalovaný dále posoudil, že žalobce nemůže být ovlivněn vypouštěním odpadních vod ve zcela jiné části obce, než kde se nachází jeho pozemek. A konečně žalovaný zdůrazňuje, že řešená stavba není plánována (ani zčásti) na pozemku žalobce, proto nebyl jeho souhlas nutný.

IV. Vyjádření obce Rantířov

11. Obec Rantířov vystupuje v šetřené věci jako osoba oprávněná k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a jako stavebník vodního díla kanalizace a ČOV. Ve věci souhlasí s napadeným rozhodnutím a doplňuje k tomu následující stanovisko.
12. Správní orgány posoudily žádost obce Rantířov a nenašly překážku, která by bránila žádosti vyhovět. V průběhu řízení o stavbě nevzněl žalobce žádné námitky, které by musel magistrát či žalovaný vypořádat. Ani ostatní účastníci pak proti záměru obce nic nenamítali. Správní orgány tak nemusely své rozhodnutí odůvodňovat stejně podrobně, jako tomu je v případě konfliktních záměrů s mnoha námitkami od různých účastníků.
13. Obec především uvádí, že podanou žalobu považuje za mstu žalobce za snahu obce dosáhnout odstranění nepovolených staveb, které žalobce zamýšlel realizovat. Žalobce brání rozvoji obce a jeho chování je iracionální. Jakákoliv jiná osoba by byla ráda, že se v obci staví kanalizace. Navíc žalobce původně dal souhlas k umístění stavby kanalizace a kanalizační přípojky na svém pozemku. Až v rámci odvolacího řízení pak žalobce vzal tento souhlas zpátky a obec musela projekt upravovat.
14. Stavba kanalizace se žalobce nijak netýká. Žalobce v řízení nehájí žádná hmotná práva, ale namítá jen všelijaká procesní pochybení. K podání žaloby nebyl žalobce aktivně a věcně legitimován.
15. Ve vztahu k vodoprávnímu řízení žalobce vůbec netvrdil (v průběhu správního řízení) dotčení na svých právech a proti záměru stavby nepodal žádné námitky ani připomínky.

Vedením společného řízení nedochází k úplnému a nenávratnému zániku samostatnosti jednotlivých řízení, která byla spojena (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2014, čj. 5 As 6/2013-97, č. 3137/2015 Sb. NSS). Společné řízení je zvláštním typem řízení, které sestává ze dvou a více správních řízení. Společné řízení je tedy pouze procesní nástroj, jehož účelem je zjednodušení řízení nejen pro účastníky, ale i pro správní orgán. O samostatné povaze řízení spojených do jednoho společného řízení svědčí i fakt, že je lze zase rozdělit k samostatnému projednání (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2023, čj. 10 As 337/2022-41).

16. Magistrát nepochybil ani při shromažďování podkladů. Správní řád či stavební zákon neukládají správnímu orgánu, aby důkaz listinami prováděl za přítomnosti účastníků řízení. Toto řízení je navíc řízením s velkým počtem účastníků, proto si požadavek žalobce na čtení listin před účastníky dost dobře nelze představit. Žalobce byl před magistrátem zcela pasivní, nenahlížel do správního spisu a jeho aktivita spočívala jen v podání odvolání. Zdá se proto, že žalobce ani nemá zájem zjistit podrobnosti o záměru, proti kterému brojí. Navíc podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2013, čj. 1 As 157/2012-40, nemusí správní orgán postupovat podle § 51 odst. 2 správního řádu, jde-li o důkazy listinami.
17. Stejně nedůvodná je pak poslední žalobcová námitka, že jako vlastník pozemku dotčeného stavbou nedal ke stavbě souhlas. Původní územní rozhodnutí z roku 2019 skutečně počítalo s provedením části stavby na pozemku žalobce, nicméně ten se proti rozhodnutí odvolal a souhlas vzal zpět. Nynější návrh se proto pozemku žalobce vyhýbá. Obecná námitka o rušení pokojného užívání je pak podle osoby zúčastněné na řízení účelová. Není dost dobře možné, aby podzemní stavba kanalizace nějak rušila žalobce při užívání jeho pozemku. Nejbližší část kanalizace bude od jeho pozemku vzdálena cca 20 metrů.

V. Posouzení věci krajským soudem

18. Soud rozhodl ve věci samé bez jednání za podmínek § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neboť žádná ze stran jednání nepožadovala.
19. Žaloba **není důvodná**.

Procesní shrnutí a právní úprava

20. Projednávanou věc lze rozdělit na dvě relativně samostatné části. Rozhodnutím ze dne 5. 8. 2022 Magistrát města Jihlavy rozhodl dvěma výroky o dvou různých, byť souvisejících otázkách. Prvním výrokem povolil obci Rantířov vypouštět odpadní vody do vod povrchových za účelem jejich likvidace ze zástavby v obci po jejich předčištění v ČOV do řeky Jihlavy (konkrétně v říčním km 145 307) podle § 8 odst. 1 písm. c) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách (dále též „vodní zákon“). Za druhé pak vydal obci Rantířov stavební povolení ke stavbě vodního díla označeného „Obec Rantířov, okres Jihlava – splašková kanalizace + ČOV“ podle § 115 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).
21. Toto rozhodnutí vycházelo z tehdejší úpravy v § 9 odst. 5 vodního zákona, ve znění účinném do 31. 12. 2023, který zněl (zvýraznění doplnil soud): „Povolení k nakládání s vodami, které lze vykonávat pouze užíváním vodního díla, je možné vydat jen současně se stavebním povolením k takovému vodnímu dílu ve společném řízení, pokud se nejedná o vodní dílo již existující nebo povolené, nebo které bude povolovat ve společném územním a stavebním

řízení podle zvláštního zákona jiný správní orgán než vodoprávní úřad. V případě vydávání povolení k nakládání s vodami současně s povolením k provedení vodního díla se výroky těchto povolení vzájemně podmiňují; pokud by byla odvoláním napadena obě tato rozhodnutí, provede se nejdříve odvolací řízení o odvolání proti povolení k nakládání s vodami, přičemž odvolací řízení, jehož předmětem je stavební povolení k provedení vodního díla, se přerušuje do dne, kdy nabude právní moci rozhodnutí odvolacího správního orgánu vydané v řízení o odvolání proti povolení k nakládání s vodami.“

22. Vodní zákon výslovně hovoří o společném řízení. Použije se tedy po procesní stránce úprava obsažená v § 140 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, byť s tou odlišností, že o spojení věcí není třeba rozhodovat, neboť společné řízení se vede přímo na základě vodního zákona. Z citovaného ustanovení vyplývá (odst. 5 a 7), že ve společném řízení se zakládá jeden spis a vydává se společné rozhodnutí. Pouze v případě, že jsou k přezkoumávání výroků společného rozhodnutí v odvolacím řízení příslušné různé odvolací správní orgány, vydává se více rozhodnutí, z nichž každé zahrnuje výroky, k jejichž přezkoumávání je příslušný jediný odvolací správní orgán. Pro posouzení věci je dále podstatný odstavec šestý citovaného ustanovení, který zní: „*Otázka, kdo je účastníkem, se pro účely uplatnění § 27 odst. 1 ve společném řízení posuzuje tak, jako kdyby řízení probíhala samostatně.*“
23. Pokud jde o účastenství žalobce ve společném řízení a rozsah jeho možných námitek, soud uvádí, výčet pozemků, přes které má stavba procházet, uvedený na str. 2-3 rozhodnutí magistrátu, obsahuje desítky položek. Ve jmenném seznamu vlastníků těchto pozemků na str. 32-36 rozhodnutí magistrátu žalobce nefiguruje. Odvolací rozhodnutí to na str. 12 vysvětluje tím, žalobce vznášel proti záměru vybudovat kanalizaci a ČOV řadu námitek již v předcházejícím územním řízení před obecným stavebním úřadem. A v návaznosti na to obec změnila původní projekt tak, aby se kanalizace žalobcových pozemků nedotýkala. Správní orgány tedy vycházely z toho, že stavba vodního díla přes žádný žalobcův pozemek neprochází. Žalobce tak byl účastníkem stavebního řízení pouze na základě toho, že vlastní pozemek s plánovanou stavbou sousedící.
24. Stejně tak stojí za zmínku, že žalobce – ač se formálně účastnil společného řízení – v něm proti žádostem obce o příslušná povolení ani proti předloženým podkladům nevzněl žádné námitky. Jeho první procesní aktivitu představuje až podané odvolání. Toto odvolání žalovaný v části směřující proti povolení k vypouštění odpadních vod zamítl jako nepřipustné, neboť žalobce podle něj na základě právní úpravy ve vodním zákoně nebyl účastníkem této „části“ řízení. Odvolání proti rozhodnutí přitom může podat pouze účastník řízení (§ 81 odst. 1 správního řádu). Žalobcovo odvolání proti zbytku rozhodnutí magistrátu, týkající se stavby kanalizace a čistírny odpadních vod, pak žalovaný zamítl jako nedůvodné (§ 90 odst. 5 správního řádu).

Žalobce byl k podání žaloby legitimován

25. Na úvod musí krajský soud podotknout, že na rozdíl od osoby zúčastněné na řízení považuje žalobu za přípustnou. Aktivní procesní (žalobní) legitimaci má každý, kdo tvrdí, že byl na svých hmotných právech zkrácen rozhodnutím přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení. Odborná literatura k tomu doplňuje, že „*splnění podmínek aktivní procesní legitimace bude tedy dáno, bude-li žalobce logicky důsledně a myslitelně tvrdit možnost dotčení vlastní právní sféry napadeným rozhodnutím. To, zda je dotčení podle povahy věci vůbec myslitelné, závisí na povaze a předmětu rozhodnutí*“ (srov.

Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019: Komentář k § 65). Onu možnost dotčení zde žalobce tvrdí. A ačkoliv spočívá primárně v procesní rovině, nelze mu upřít možnost podat žalobu. Ostatně ani žalovaný nezpochybňuje, že žalobce byl účastníkem správního řízení, resp. jeho části.

Napadené rozhodnutí je přezkoumatelné

26. Nejprve se soud musel zabývat námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Její příčinou může být buď nesrozumitelnost, nebo nedostatek důvodů. V obou případech však platí, že je potřeba s tímto institutem zacházet obezřetně a vyhradit jeho užití pouze těm případům, kdy vady odůvodnění reálně brání soudu v tom, aby napadené rozhodnutí přezkoumal (ve vztahu k soudním rozhodnutím srov. k nesrozumitelnosti rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, čj. 6 Ads 17/2013-25, bod [19], k nedostatku důvodů pak usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2017, čj. 2 As 196/2016-123, č. 3668/2018 Sb. NSS, body [29] - [30]). Zejména je nutno zdůraznit, že správní orgán, stejně jako soud, není povinen vyvracet jednotlivě každou dílčí námitku, pokud své rozhodnutí jako celek logicky a přesvědčivě odůvodní (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 12. února 2009 sp. zn. III. ÚS 989/08, N 26/52 SbNU 247). Rozhodnutí obou stupňů přitom tvoří jediný celek a navzájem se doplňují (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2013, čj. 6 Ads 134/2012-47).
27. Nepřezkoumatelnost prvostupňového rozhodnutí podle žalobce zakládají tři vady, které žalovaný nenapravil. Magistrát v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí sice rozhodl o dvou záležitostech, ale odůvodnění je jedno společné, což je nepřehledné. Dále z prvostupňového rozhodnutí nevyplývá, jakými úvahami se magistrát řídil a proč podřadil skutkový stav pod použité právní normy. A třetí důvod nepřezkoumatelnosti tkví v tom, že magistrát pouze vyjmenoval podklady rozhodnutí a učinil z nich souhrnné zjištění, aniž by bylo jasné, co z kterého důkazu vyvodil. Nepřezkoumatelností pak trpí i napadené rozhodnutí, které tyto vady nenapravilo.
28. Se žalobcem lze souhlasit v tom, že prvostupňové rozhodnutí obsahuje po formální stránce jedno odůvodnění, takže magistrát neudělal jasnou dělicí čáru mezi odůvodněním jednotlivých výroků. Nicméně ze samotného textu je jasné, k čemu směřují úvahy magistrátu. V případě povolení k vypouštění odpadních vod magistrát uvedl (na stranách 30 a 31 prvostupňového rozhodnutí), jaké podklady k žádosti o povolení k vypouštění odpadních vod z ČOV shromáždil. Tamtéž magistrát uvádí, že účastníci řízení ani dotčené orgány neuplatnili ve stanovené lhůtě námitky či připomínky. Pak není překvapivé, že magistrát (jako vodoprávní úřad) pozitivní rozhodnutí podrobně neodůvodňoval. K otázce stavebního povolení zase magistrát říká (na stranách 31 a 32 prvostupňového rozhodnutí), že posoudil žádost o vydání stavebního povolení optikou § 111 stavebního zákona, projednal záměr s účastníky řízení a dotčenými orgány. Magistrát dodává, že projektová dokumentace splňuje technické požadavky na výstavbu. Prvostupňové rozhodnutí proto není nepřezkoumatelné, neboť je možné snadno a logicky propojit jednotlivé části odůvodnění s jednotlivými výroky.
29. Je tu pak lichá žalobcová námitka, že ve společném řízení musí být každý výrok rozhodnutí odůvodněn zvlášť. Ze žádného právního předpisu takový požadavek neplyne. A ani obecné nároky na přehlednost a srozumitelnost odůvodnění správního rozhodnutí nelze aplikovat bezhlavě. Pokud by magistrát rozhodl o několika věcech a odůvodnil pouze jednu z nich, pak lze mluvit o tom, že chybí odůvodnění ostatních. Nicméně v této věci magistrát

poskytl, byť stručné a společné, odůvodnění ve vztahu ke každé z řešených otázek. Stejně tak pokud by nebylo jasné, který z výroků rozhodnutí má určitý, v odůvodnění uvedený, argument podpořit. Ani to se však nyní nestalo. Odůvodnění je velmi stručné a jednoduché, přičemž každá jeho část se jasně vztahuje k jednomu z výroků, jak soud vysvětlil výše.

30. S tím souvisí i druhý důvod nepřezkoumatelnosti, týkající se úvah magistrátu. Ve zkratce jde žalobci zřejmě o to, že postrádá odůvodnění, proč magistrát rozhodl tak, jak rozhodl. I tato námitka je však lichá. Je nutno chápat, že se jedná o řízení zahajované na žádost účastníka řízení. Ten svou žádostí vymezil jeho předmět a uvedl, o co žádá a čím tuto žádost podporuje (o jaké podklady se opírá). Magistrát tudíž nebyl v pozici, že by musel detailně rozebírat zjištěný skutkový stav a subsumovat jej pod nějaké zákonné ustanovení. To už do jisté míry udělala obec jako žadatel. Magistrát měl zejména ověřit, že vydání požadovaných povolení nic nebrání a jsou pro to splněny zákonné podmínky. A tyto úvahy prvostupňové rozhodnutí obsahuje.
31. Stejně tak je nedůvodná poslední námitka nepřezkoumatelnosti spočívající v tom, že měl magistrát učinit souhrnná zjištění z vyčtených podkladů. Žalobce na podporu svého názoru cituje rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 8 As 327/2018-45, který souhrnná zjištění (podle žalobce) zapovídá. Krajský soud musí žalobci nejprve vytknout, že jeho citace ze zmíněného rozsudku je zavádějící. Žalobce totiž cituje pasáž, kterou podává za názor Nejvyššího správního soudu, ačkoliv ve skutečnosti jde o názor stěžovatele obsažený v části „*Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného*“. Navíc stěžovatel nebyl v řízení před Nejvyšším správním soudem úspěšný.
32. Žalobcův argument je ovšem chybný i po věcné stránce. Zákaz souhrnných zjištění má svůj význam zejména v těch řízeních, ve kterých proti sobě stojí dvě strany (například občanskoprávní spory) či v řízeních, ve kterých je osobě ukládána povinnost proti její vůli (přestupkové či trestní řízení). Často tam dochází k tomu, že si jednotlivé důkazy odporují a souhrnné zjištění pak působí zkratkovitě – chybí úvahy o tom, jak orgán tyto rozpory řešil a proč dal určitému důkazu přednost před jinými. Naopak, je-li řízení zahájeno na žádost účastníka a správní orgán *de facto* jen ověřuje správnost a úplnost podkladů, aniž by sám podklady opatroval, lze připustit jistou míru sumarizace. Bylo by příliš formalistické trvat na tom, aby správní orgán každou listinu individuálně posoudil a popsal, co z ní zjistil. Navíc žalobce ani žádné konkrétní rozpory v předložených dokladech nenamítal.

Procesní námitky nejsou důvodné

33. Žalobce namítal, že žalovaný nesprávně zamítl jeho odvolání směřující proti povolení k vypouštění vod jako nepřípustné. Cítí se být účastníkem celého společného řízení, proto měl žalovaný o celém jeho odvolání rozhodnout meritorně. Krajský soud s tím ale nesouhlasí.
34. Z výše citovaných ustanovení správního řádu vyplývá, že správní orgán ve společném řízení vede pouze jeden spis a vydává (zpravidla) jedno společné rozhodnutí. Je proto pochopitelné, že se žalobce do jisté míry fakticky účastnil obou řízení, protože je nelze v jejich průběhu striktně oddělit. Typicky při nahlížení do spisu lze těžko účastníkovi bránit, aby nahlížel i do listin souvisejících s jiným řízením, než kterého se má účastnit. Z účasti v jednom řízení však automaticky nevyplývá účast ve druhém řízení, které s ním bylo spojeno do společného řízení. To je otázka, kterou již správní soudy vyřešily (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2020, čj. 2 As 362/2018-42, bod 20).

Ze své účasti ve stavebním řízení tedy žalobce účast ve spojeném řízení o nakládání s vodami dovozovat nemůže.

35. Domáhá-li se žalobce účastenství v řízení o povolení nakládání s vodami na základě ochrany životního prostředí nebo veřejného zdraví, pak podle § 115 odst. 6 vodního zákona je účastníkem pouze určitá výšeč právnických osob, jejichž předmětem činnosti je ochrana životního prostředí. Žalobce takovou osobou evidentně není, neboť je obchodní společností, nikoliv ekologickým spolkem.
36. Žalobce konečně argumentuje i tím, že jsou-li pochybnosti o jeho účastenství, za účastníka se považuje. Zřejmě tak odkazuje na § 28 správního řádu. Judikatura už ovšem i v tomto případě dovodila, že se citované ustanovení na vodoprávní řízení neuplatní: „*Vodní zákon v relevantním znění předně vylučoval a vylučuje subsidiární použití správního řádu na vodoprávní řízení, tedy včetně vymezení účastníků řízení (§ 27 správního řádu) nebo řešení otázky pochybností o účastenství (§ 28 správního řádu)*“ (srov. rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 8. 2023, čj. 77 A 137/2021-34, body 37-38, a tam citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2022, č.j. 10 As 105/2021-42).
37. Tedy, ačkoliv magistrát vydal jediné rozhodnutí a fakticky vedl jedno řízení, žalobce nebyl účastníkem vodoprávního řízení o vypouštění vod a nestal se jím ani v rámci společného řízení. Na účasti ve vodoprávním řízení ostatně neměl žádný pojmenovaný zájem a sám jej soudy nevysvětlil. Za této situace pak bylo správné, pokud žalovaný jeho odvolání v části směřující proti vypouštění vod vyhodnotil jako nepřípustné.
38. Podle žalobce magistrát také neprovedl dokazování listinami, které měl provést (zřejmě tedy přečíst či předložit k nahlédnutí) při ústním jednání, případně měl účastníky řízení vyrozumět o provádění důkazů mimo ústní jednání podle § 51 odst. 2 správního řádu. Nejvyšší správní soud však uvádí, že při dokazování listinami se zmíněné ustanovení neuplatní: „*V přítomnosti účastníků řízení či veřejnosti se důkaz listinou provádí tak, že se přečte nebo sdělí její obsah (§ 53 odst. 6 správního řádu). Jinak se o provedení důkazu listinou učiní pouze záznam do spisu. Bylo by naprosto bezúčelné, aby žalovaný musel informovat stěžovatelku o tom, že v uvedený den a hodinu si hodlá přečíst jí předložené listiny, a tak jimi provést důkaz. Tím spíše, že správní orgán není povinen sdělovat účastníkům řízení předběžný úsudek o důkazu plynoucí z provedení důkazního prostředku. Své úvahy o hodnocení důkazu vtělí správní orgán až do odůvodnění správního rozhodnutí (§ 68 odst. 3 správního řádu). S obsahem listinného důkazního prostředku se může účastník řízení seznámit při nahlížení do spisu, např. v souvislosti se seznamováním se s podklady před vydáním rozhodnutí*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2013, čj. 1 As 157/2012-40). Magistrát proto správně listiny pouze zařadil do správního spisu a žalobce vyrozuměl o možnosti si je prostudovat.
39. Žalobce tak oprávněně vytýká magistrátu pouze to, že o provedení důkazů listinami mimo ústní jednání neučinil záznam do spisu (což je v rozporu s § 53 odst. 6 správního řádu). Soud se však vždy musí vždy ptát, zda konkrétní vada řízení mohla mít vliv na zákonnost výsledného rozhodnutí (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. června 2003, čj. 6 A 12/2001-51, č. 23/2003 Sb. NSS, či ze dne 18. března 2004, čj. 6 A 51/2001-30, č. 494/2005 Sb. NSS). V nynější situaci, tedy u listin použitých jako důkazy, je pro zákonnost výsledného rozhodnutí důležité to, zda se s nimi účastník řízení mohl seznámit a vyjádřit se k nim (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2016, čj. 2 As 33/2016-53). Tuto možnost žalobce dostal a nevyužil ji.

40. Jde-li o místní šetření nebo ústní jednání, tyto úkony závisí na úvaze magistrátu. Pokud uvedl, že poměry v místě stavby zná a skutkový stav má dostatečně zjištěn, tudíž ani jeden ze zmíněných úkonů ke svému rozhodnutí provádět nepotřebuje, pak upuštění od nich dostatečně zdůvodnil. Žalobce ani nenaznačil, v čem byl tento postup chybný a co důležitého mělo magistrátu (např. v důsledku neprovedení místního šetření) uniknout.

Žalobcova hmotná práva nebyla dotčena

41. Co se týká posuzování záměru podle § 111 stavebního zákona, pak žalobce správně cituje podmínky, kterým musí záměr vyhovovat. Nicméně už neříká, kterým podmínkám tedy záměr obce nevyhověl. Při posuzování záměru magistrát skutečně zvolil úspornou formu odůvodnění a řekl (na straně 32 prvostupňového rozhodnutí), že posoudil žádost z hledisek § 111 stavebního zákona, projednal ji s účastníky řízení a dotčenými orgány, projednal shromážděná stanoviska a konstatoval, že záměr splňuje technické požadavky na výstavbu a neohrožuje veřejný zájem. Tamtéž magistrát dodává, že poskytl účastníkům řízení (i žalobci) možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Přitom se žádný z účastníků nevyjádřil a žádné námitky nikdo neuplatnil. Pak lze toto střídme odůvodnění akceptovat.
42. Námitka o dotčení žalobcova pozemku stavbou působí účelově, ba smyšleně. Žalobce vůbec neuvádí, do kterých jeho pozemků měla stavba zasahovat. Do úvahy by s ohledem na jejich polohu přicházely zejména pozemky p. č. 53/47, a 53/73 v k. ú. Rantířov, nicméně ty ve výčtu stavbou dotčených pozemků skutečně uvedeny nejsou. Jak soud uvedl výše v procesním shrnutí, podle napadeného rozhodnutí žalobce odvolal svůj předchozí souhlas se stavbou, proto obec v územním řízení předcházejícím nynějšímu společnému řízení svůj záměr upravila, aby na pozemky žalobce vůbec nezasahoval. Totéž (s dalšími podrobnostmi) uvedla ve svém vyjádření pro soud i obec jako osoba zúčastněná na řízení. Žalobce k tomu v žalobě neuvádí žádné vysvětlení ani tomu v průběhu řízení před soudem neoponoval či to neuvedl na pravou míru. Tudíž soudu nezbývá než předpokládat, že jde o pozůstatek argumentace z některého z předchozích žalobcových podání učiněných v době, kdy skutkový stav byl odlišný.
43. Pokud jde o narušení pokojného užívání sousedního žalobcova pozemku, i tu krajský soud postrádá jakékoliv bližší zdůvodnění uvedené námitky. Jak by mohlo vybudování podzemní stavby kanalizace na sousedních pozemcích ovlivnit pokojné užívání žalobcova pozemku? Tato námitka je zcela vágní, proto k ní nelze více dodat.
44. Stejně obecná a nedůvodná je námitka o kapacitě povolené kanalizace. I tu žalobce neuvádí, jak se jej tato tvrzená vada dotýká. Žalobce tu chrání jakési práva budoucích stavebníků, ačkoliv to není účelem jeho účasti tomto řízení. Do žalobcových práv případná budoucí nedostatečná kapacita kanalizace nijak nezasahuje, nebo to alespoň netvrdí.

VI. Náklady řízení

45. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu těch nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který úspěch ve věci neměl. Žalobce před soudem neuspěl (soud žalobu zamítl jako nedůvodnou), proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu by jinak – jakožto úspěšnému účastníkovi řízení – právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, s ohledem na judikaturu Nejvyššího správního soudu mu je však nelze přiznat, neboť

nepřesahují rámec jeho běžné úřední činnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, čj. 7 Afs 11/2014-47, č. 3228/2015 Sb. NSS).

46. Pokud jde o osoby zúčastněné na řízení, podle § 60 odst. 5 s. ř. s. má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které ji vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. V tomto řízení žádná povinnost osobám zúčastněným na řízení uložena nebyla. V nynější věci nicméně soud osobě zúčastněné na řízení náhradu nákladů řízení vůči žalobci přiznal. Učinil tak na návrh jejího zástupce. Tento návrh zasílal soud na vědomí zástupci žalobce, ten se k němu nijak nevyjádřil.
47. Krajský soud zvážil vznesený návrh v kontextu nyní posuzované věci a dospěl k názoru, že je namístě mu vyhovět, a to z důvodů hodných zvláštního zřetele (§ 60 odst. 5 *in fine* s. ř. s.). Soud shodně s osobou zúčastněnou hodnotí žalobu jako účelovou a šikanózní. Žaloba představuje zcela zjevnou odvetu za to, že se obec Rantířov v jiné kauze brání umístění a provozu linky alkalického zinkování a černění v areálu žalobce. Tento případ opakovaně projednávaly správní soud a daly v této věci za pravdu obci (srov. naposledy rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2023, čj. 10 As 47/2023-80). Souvislost s uvedeným případem přiznává i sám žalobce. V žalobě totiž poukazuje na to, že obec Rantířov brání zase jemu svými opravnými prostředky v dosažení dodatečného stavebního povolení na obdobnou stavbu umístěnou v jeho vlastním areálu, konkrétně neutralizační jednotku k jeho stávajícímu výrobnímu zařízení, takže podle něj „*je proti vší hmotněprávní logice, aby souhlasil s umístěním vodohospodářské infrastruktury obce na svém pozemku a v jeho blízkosti*“.
48. Uvedenému závěru nasvědčuje i obsah samotné žaloby. Žalobce se v ní soustředil zejména na zpochybnění procesu a na údajné formální nedostatky vydaných rozhodnutí, aniž by tvrdil dotčení nějakých svých hmotných práv. Tam, kde je tvrdil, činil tak buď bez bližšího vysvětlení, jak přesně by stavba kanalizace a ČOV měla jeho práva omezovat (to se týká vlastnictví sousedních pozemků), anebo v naprostém rozporu s realitou (to se týká údajného vlastnictví pozemků pod stavbou a chybějícího žalobcova souhlasu s jejím umístěním na nich). Krajský soud také nemohl přehlédnout, že si žalobcova argumentace protiřečí. Na straně jedné namítá, že jej stavba bude jako vlastníka sousedního pozemku blíže neurčeným způsobem obtěžovat, na straně druhé si ale zároveň stěžuje, že je stavba „příliš malá“ a nebude kapacitou odpovídat budoucím potřebám obce – tedy by měla být větší, což by pravděpodobně přineslo větší dopady na okolí.
49. Všechny tyto skutečnosti ve svém souhrnu podle krajského soudu ukazují na šikanózní povahu podané žaloby a účelovost v ní obsažených námitek. Zároveň náklady na právní zastoupení osoby zúčastněné na řízení hodnotí krajský soud jako důvodně vynaložené, neboť jde o malou obec, u níž nelze požadovat, aby se u soudu hájila prostřednictvím vlastních zaměstnanců. Zástupce byl v řízení aktivní a podal vyjádření, nešlo tedy o zastoupení samoučelné. To vše vedlo krajský soud k využití jeho oprávnění přiznat osobě zúčastněné na řízení náhradu nákladů z důvodů hodných zvláštního zřetele.
50. Krajský soud pro pořádek podotýká, že jsou mu známy názory, že by náhradu nákladů řízení osobám zúčastněným měl hradit vždy stát (srov. Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, komentář k § 60 odst. 5). Toto pravidlo ale podle krajského soudu platí pouze tehdy, když soud uloží osobě zúčastněné na řízení v řízení nějakou povinnost a v souvislosti s tím jí vznikne nárok na náhradu vynaložených nákladů. V ostatních případech je ale možné podle okolností

uložit povinnost nahradit náklady i neúspěšnému účastníkovi řízení, jestliže osoba zúčastněná stála zjevně na straně účastníka úspěšného. Výše citovaný komentář se neodvolává na žádnou judikaturu a jde tedy o pouhý názor autora, který podle krajského soudu není přesvědčivě odůvodněn. Jiní autoři zastávají názor opačný (srov. Blažek, T., Jirásek, J., Molek, P., Pospíšil, P., Sochorová, V., Šebek, P. *Soudní řád správní – online komentář*. 3. aktualizace. Praha: C. H. Beck, 2014, komentář k § 60; obdobně Jemelka, L., Podhrázký, M., Vetešník, P., Zavřelová, J., Bohadlo, D., Šuránek, P. *Soudní řád správní. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, komentář k § 60 odst. 5). A Nejvyšší správní soud již přinejmenším jednou ve své praxi přiznal náhradu nákladů osobě zúčastněné na řízení, a to vůči neúspěšné žalobkyni, která v dané věci vyvolala svou stížností kasační řízení – osoba zúčastněná tedy nebyla stěžovatelkou a tím pádem ani účastnicí řízení před Nejvyšším správním soudem. Přesto Nejvyšší právní soud uložil úhradu nákladů řízení osoby zúčastněné žalobkyni, nikoliv státu. Tento postup je tedy zjevně i podle Nejvyššího správního soudu přípustný (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 3. 2021, čj. 10 As 336/2019 - 46, body 27-32).

51. Náklady mají spočívat ve dvou úkonech právní služby, konkrétně šlo o přípravu a převzetí zastoupení a písemné vyjádření k žalobě [§ 11 odst. 1 písm. a), a g) ve smyslu vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Za jeden úkon náleží podle § 7 bodu 5 aplikovaného na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu odměna ve výši 3 100 Kč. Zástupci dále náleží náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za každý úkon. Zmocněný advokát nedoložil, že by byl plátcem DPH, a ani soud takovou skutečnost ve veřejných rejstřících nedohledal. Celkem tedy odměna za všechny úkony činí 6 800 Kč (2 x 3 400 Kč).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 27. 3. 2024

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu